

Slag bij Plymouth. 26 augustus 1652

Deze slag is in meer dan één opzicht waard extra aandacht te krijgen.

Niet alleen was het één van de weinige zeeslagen die de zwakke, onderbewapende en slecht geoefende Nederlandse vloot in de Eerste Engelse Oorlog tegen de Engelse vloot behaalde, maar het was bovendien de eerste maal, dat de Ruyter een groot eskader van de Nederlandse vloot geheel alleen commandeerde. Daarvoor had hij vele malen onder Maarten Harpertzoon Tromp een eskader (voor- of achterhoede) in diens vloot gecommandeerd, maar dit treffen tegen de Engelse General-at-Sea George Ayscue was de Ruyter's eerste optreden als zelfstandig vlootvoogd in een belangrijke slag tegen de Engelse vloot.

De "Slag bij Plymouth" (Pleimuiden) vond plaats op 26 augustus 1652, en was een zeeslag tijdens de Eerste Engels-Nederlandse Oorlog. Generaal-ter-zee Sir George Ayscue van het Engelse Gemenebest leidde een vloot van 40 schepen en 5 brander|brandschepen tegen een konvooi van de Verenigde Provinciën bestaande uit 23 schepen en 6 brandschepen onder het bevel van admiraal Michiel de Ruyter.

De twee bevelhebbers waren voor de oorlog vrienden geweest en bleven, ook gedurende oorlogshandelingen bevriend.

Sir George Ayscue (National Maritime Museum, Greenwich)

Dit was een mijlpaal in de maritieme carrière van de Ruyter, want het was de eerste keer dat hij, geheel zelfstandig, als vlootvoogd, een Nederlandse vloot commandeerde tegen een Engelse vloot. Voordien was hij alleen als commandant van een eskader (voor- of achterhoede) in M.H. Tromp's vloot actief geweest. De ongelijkheid van aantallen werd ongedaan gemaakt door het slechte moreel van de huurlingen in het konvooi, en het systematisch schieten op de Engelse masten door de Nederlanders. Hierdoor konden de Nederlanders Ayscue dwingen terug te keren naar Plymouth voor reparaties, terwijl het Nederlandse konvooi veilig naar de Atlantische Oceaan kon zeilen. Ayscue benoemde zichzelf als overwinnaar van het gevecht. Dit kon echter weinig anderen overtuigen, en zijn bevel werd hem ontnomen.

In augustus 1652 kruiste commandeur Michiel Adriaansz de Ruyter (1600-1676) met 36 oorlogsschepen ten zuiden van de Britse eilanden om Hollandse koopvaardijsschepen te beschermen die van en naar Spaanse wateren voeren. Onder Plymouth ontmoette De Ruyter de vloot van de Engelse admiraal Ayscue. De Engelsen waren bij de aanvang van het gevecht sterk in het voordeel. Ayscue's vloot bestond uit meer schepen (45) die bovendien zwaarder waren bewapend dan de schepen van zijn tegenstander. Daarbij werden de Nederlandse oorlogsschepen belemmerd door zestig door hen te beschermen koopvaarders.

Desondanks zette De Ruyter de aanval in. Door een aantal uitstekende manoeuvres en het heldhaftige gedrag van zijn ondergeschikten wist hij de Engelse linie twee keer te doorbreken. Bij het vallen van de avond hadden de Engelse schepen zo veel schade opgelopen dat Ayscue zich gedwongen zag de strijd te staken en Plymouth binnen te vallen. Aanvankelijk probeerde De Ruyter de Engelsen te achtervolgen, maar door een ongunstige wind moest hij dit plan laten varen.

Vermeldenswaard is tot slot het gedrag van de Friese kapitein Douwe Aukes, die toen zijn schip bijna veroverd was, dreigde een brandende lont in de kruitvoorraad te werpen. Zijn manschappen beten daarop zo fel van zich af, dat zij twee Engelse schepen de grond in boorden en een derde zwaar beschadigden. Douwe Aukes schip, "de Vogelstruis" (rechts op de afbeelding), wist daarop de rest van de Nederlandse vloot te bereiken.